

POMPONII ME

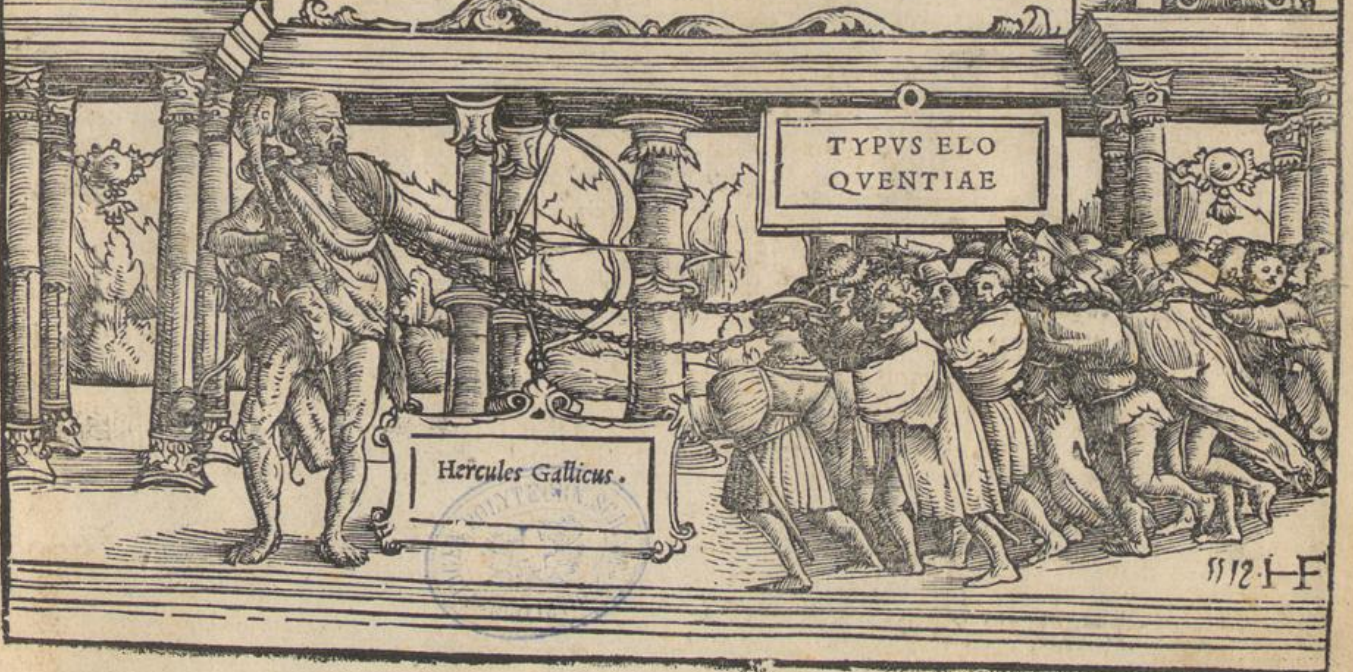
LAE DE ORBIS SITV LIBRI TRES, ACCVRATIS
sime emendati, unà cū Commētarijs Ioachimi
Vadiani Heluetii castigacionibus, & multis
in locis auctioribus factis: id quod cādi
dus lector obiter, & in transcurſu
facile deprehendet.

ADIECTA sunt prater ea loca aliquot ex VADIANI com
mentarijs summatim repetita, & obiter explicata: in quibus
æstimandis censendisq; doctissimo uiro Ioanni CAMERTI
ordinis Minorum Theologo, cum Ioachimo VADIANO
non admodum conuenit.

RVR SVM, Epistola Vadiani, ab eo penè adulescente ad Ru
dolphum Agricola m iuniorem scripta, non indigna lectu,
nec inutili ad ea capienda, quæ aliubi in Commentarijs suis
libare magis, quàm longius explicare uoluit.

Cautum est priuilegio, ne alibi hoc opus proximo triennio imprimatur.

BASILEAE, ANNO M. D. XXII.

Oceanū, ab Hecatæo Amalchiū nominatū fuisse ait, quod hoc nomine Scythæ eius oræ, sua lingua congelatū significarēt. Philemon à Cymbris Morimarusan, hoc est mortuum mare dictū, scriptum reliquit. Ille enī Oceanus (qđ aliis in locis minus cōtingit) ad multa pas. mil. rigescere, & obdurari glacie solet, ultra quē tamen in penitiori Arctoo latere Croniū posuere, uocabulo à Saturno, qui Græce κρόνος dicitur, deriuato: in cuius honorē instituta quoq; festa Cronia, id est Saturnalia nominant. Ob eandem causam Dionysio pigrum mortuumq; mare dictum esse credi debet, utpote sempiterna glacie rigidum, Metaphrastis Rufo, & Prisciano id aperte indicatibus. Illius de Oceano Arctico scribētis uersus sunt hi:

Dicitur ille piger, nec non Saturnius idem,
Mortuus est aliis, minimo quod lumine Solis
Perfruitur, tarde radios nam suscipit ortos:
Nubibus & crassis premitur, nimbisq; grauatur.

Saturnius idem dicitur, inquit, Mortuus est aliis &c. Vtroq; ex Stellæ natura ducto, nam & tardissimi motus est, & naturæ frigidæ, uitæq; humanæ incolumitati ante alios noxius: qua ex re extimū inter uagas stellas in cœlo locū habere eū, ita artifice cœlorū prouidēte, uerisimile est. Rufi autē in eandē sententiā hi uersus sunt:

Nomine Saturni late iacet æquoris unda,
Hic densata sali stant marmora, pigraq; ponti
Se natura tenet &c.

Quia igitur lacus noster undiq; uinetis arbutisq; septus, & uerna ferè semper facie cōspicius, adeo raro glacie summis etiā brumæ frigoribus ingruentibus cōtegitur, ut rigescere eum portenti loco accolæ habeant, Acroniū, id est sine frigore & brumali molestia dictum putarim, inò constanter asseruerim, a particula priuatiua existente: sicut Atheon dixere prisca Diagorā, qđ an dii essent (teste Cic.) dubitarit. Venetū uero alterū à colore marino, qui cæruleus est, nominatum esse satis constat. Et licet utriusq; uocabuli ratio utriq; lacui cōgruat: malo tamē intelligi à Pomp. superiorē lacum Acronion, inferiorē autē Venetū Acronio proximū, quem & Cellæ lacum uocari diximus. Quanquā Pomp. Venetū dicat, & Acroniū, quasi Venetus introēnti Rheno uicinior sit: non tamē est ut ex illa uocularum serie mouearis, natura ipsa præsertim hoc quod uolui discrimē faciēte. Quod ad glaciem attinet, annotatum est Patrum memoria, semel Acronium mēse Ianuario, Anni M. CCCC. XXV. glacie in. xiiii. diē obductū, nec totum tamen egressis scilicet qui id obseruarint, ingēti spacio intermedio deprehēso, qđ rigor nō clauserat, de his lacubus in Sylua nostra secūda, iuxta finē sic orsi sumus:

Acronii mihi Musa lacus Venetiq; modestas
Donabis laudes, patrios nam blandus uterque,
Circuitu quanquam spaciofo, amplectitur agros:
Summouet hic longo cedentia litora fluctu
Vnda patens, geminæ geminum cui nomen, utrique
Phama ingens, & priscaus honos, nanque inclyta passim
Oppida consurgunt, & cinctæ mœnibus urbes,

Lacus Venetus.

Constantia
urbs.

Quarum una est memori Constantia nomine, cuius
Mœnia præteriens, deducta comminus unda
Rhenus iter gelidam curuat, celeratq; sub Arcton.
Qui postquam elapsus Rhetæis alpibus, ortu
Vitifera transit sinuato flumine uallem,
Albentesq; undis campos: immergitur altis
Fluctibus, & longum propriis sibi uendicat undis
Non diuulsus iter: tandem superante fatiscit
Agmine ab Eoa uenientis parte procellæ:
Qua lacus immenso tractu diffunditur, amnes
Undique collapsos rapiens. Quem docta uetustas
Acronium dixit, rigido quod ab aëre nullam
Accipiat glaciem, Scythico nec frigore pressus,
Vernanti brumæ mitescat tempore fluctu.
Cæruleo Veneti nomen duxere colore,
Nanq; ubi Parrhasio Boreas propellit ab axe
Sudificus nubes, splendensq; intermicat æther,
Aemula cœlesti ductim iacet unda colori,
Et uarium tremulis inscribit motibus æquor.
Hic, ubi contractis iterum se includere ripis
Incipit, & salicam rursus proserpere in umbra
Rhenus Nympharum pater inclytus, & decus oræ
Arctoz &c.

Omnino autem mecum sentiunt, qui hunc lacum Brigantinum à Solin. nomi-
natum defendūt: cum ille cap. xxxii. ubi de Gallia, inquit, in hæc uerba. Si Thra-
cia sit petēda, excipit ager Rheticus opimus, & ferax, Brigantino lacu nobilis &c.
Stra. enī ultra Rhenum in meridiem ab eius fontibus, & in Ortum Rhetos esse
libro. iiii. scribit: post quos trans Licum intra Istrum & alpes Vindelici, & quos
ibidem Solin. nominat, Norici, usq; ad Pannonas in Ortum uergunt. Briganti-
num autē à Briganto dictum oppido perquam uetusto indubium est, quod ad
Acronii initium situm, frequenti hodie hoīm habitatione colitur. Et quoniā ci-
tra Rhodanum in Ortum Solis Heluetii adusq; Rhenum circūcirca excurrunt,
qd' Florus quoq; lib. iii. scribit, quicquid ultra Rhenū, & Acronium est, ad Rhe-
ticos pertinebit, quos illis uicinos esse constat. Claudianus quoque ad Rheni, &
Danubii principia Rhetæ tractum esse, his uersibus in Alarici uictoria prodidit:

Sublimis in Arcton

Rhetia sylua.

Prominet Herciniæ confinis Rhetia syluæ,
Quæ se Danubii iactat Rheniq; parentem,
Vtraque Romuleo prætendens flumina regno,
Primo fonte breues, alto mox gurgite regnant,
Et fluuios cogunt unda coëunte minores
In nomen transire suum, te Cymbrica Tethys